

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/214/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111209843
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2011:8111209843.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava, IČO 35 697 270, proti žalovanej A. K., G.. XX.X.XXXX, bytom O., E. Š. Č.. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenej v konaní opatrovníčkou N. U., A. E. U. A. Z. Z. G. E., o zaplatenie 1 283,79 EUR s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

konanie **z a s t a v u j e** v časti o zaplatenie 517,82 EUR s 9 % úrokom z omeškania ročne od 27.11.2009 do zaplatenia,

žalovaná **j e p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi 287,97 EUR s 9 % úrokom z omeškania ročne od 27.11.2009 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku,

v prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**,

náhradu trov konania účastníkom **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobným návrhom zo dňa 22.2.2011, doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.4.2011 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu istinu vo výške 1.283,79 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 27.11.2009 do zaplatenia z dôvodu nezaplatenia ceny služieb za obdobie od 28.7.2009 do 14.9.2009 vo výške 287,97 EUR ako aj zmluvnej pokuty vo výške 995,82 EUR.

Platobným rozkazom vydaným tunajším súdom č.k. 10 Ro/ 124/ 2011-29 zo dňa 16.5.2011 súd návrhu žalobcu vyhovel, uznesením č.k. 29C 214/2011-43 zo dňa 18.10.2011 ho však pre nemožnosť doručenia do vlastných rúk žalovanej postupom podľa § 173 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku zrušil v celom rozsahu.

Po prešetrení pobytu žalovanej jej tunajší súd uznesením č.k. 29C 214/ 2011-47 zo dňa 19.10.2011 ustanovil postupom podľa § 29 ods. 2 O.s.p. opatrovníčku z dôvodu, že sa súčasný pobyt žalovanej súdu zistiť nepodarilo.

Písomným podaním zo dňa 3.11.2011 žalobca oznámil, že berie svoj návrh v časti istiny 517,82 EUR spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy späť a v tejto časti žiada konanie zastaviť, a to z dôvodu upustenia od vymáhania časti zmluvnej pokuty.

Podľa Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko, a.s., ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pripojení, článku 4 bod 4.1 písm. c), bod 4.4 písm. a) a bod 4.10 platnosť zmluvy o pripojení zaniká výpoveďou zo strany účastníka alebo spoločnosti Orange Slovensko. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená odstúpiť od zmluvy ak účastník nezaplatí splatnú cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni jej splatnosti. Ukončením platnosti zmluvy nezaniká povinnosť účastníka uhradiť cenu poskytnutých služieb, ako aj uhradiť všetky peňažné záväzky voči spoločnosti Orange Slovensko.

Podľa článku 11 bod 11.1 Všeobecných podmienok sadzby cien a poplatkov za poskytovanie služieb spoločnosťou Orange Slovensko, a.s. sú obsiahnuté v platnom cenníku v členení podľa užívateľských programov.

Podľa článku 11 bod 11.6 Všeobecných podmienok spoločnosť Orange Slovensko uskutočňuje vyúčtovanie cien za poskytnuté služby účastníkovi v zmysle platného cenníka v pravidelne stanovených lehotách. Táto lehota je zúčtovacím obdobím, ktoré priraduje spoločnosť Orange Slovensko konkrétnemu účastníkovi. Zúčtovacie obdobie priradené účastníkovi začne plynúť od dátumu vykonania prvého odpočtu poskytovaných služieb konkrétnemu účastníkovi a nepresiahne 31 za sebou idúcich kalendárnych dní. Zúčtovacie obdobie priradené konkrétnemu účastníkovi spoločnosťou Orange Slovensko platí po celé obdobie platnosti zmluvy o pripojení.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti

alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikať aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 494 Občianskeho zákonníka z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. účinného od 1.1.2009 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaná porušila podmienky zmlúv o pripojení č. Q. Q. . Q., keď riadne a včas nezaplatila žalobcovi cenu poskytnutých služieb, ktoré jej boli vyúčtované faktúrami č. XXXXXXXXXXXX, Č.. XXXXXXXXXXXX, Č.. XXXXXXXXXXXX, Č.. XXXXXXXXXXXX, Č.. XXXXXXXXXXXX, Č.. XXXXXXXXXXXX Q. Č.. XXXXXXXXXXXX spolu na sumu 287,97 EUR. Súd preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaná ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (§494 Občianskeho zákonníka). Súd priznal podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z.z. aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dátume splatnosti uvedeného v pokuse o pokonávku, t.j. odo dňa 27.11.2009 vo výške 9 % zo sumy 287,97 EUR.

Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne

škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Z obsahu dodatku, ktorý upravuje zmluvné podmienky a ustanovenie o zmluvnej pokute nepochybne vyplýva, že ide o zmluvu na pretlačennom formulári určenú pre viacerých klientov žalobcu a jej obsah pred uzavretím zmluvy žalovaný nemal možnosť ovplyvniť.

Mohol zmluvu ako celok prijať alebo ju ako celok odmietnuť. Súčasťou dodatku v uvedenej zmluve sú aj zmluvné podmienky, ktoré neboli so žalovaným osobitne vyjednané.

V zmysle článku II bodu 2.5. obidvoch Dodatkov k zmluvám o pripojení č. Q. a č. A XXXXXXXX v prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2. tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 497,91 EUR. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy podniku účastníkovi.

Podľa § 53a ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatné z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Podľa § 53a ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ustanovenie § 53a citovaného zákona sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (§ 53 ods. 1, 4).

Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často, vzhľadom na ich právnický jazyk a ich rozsiahlosť nemá možnosť či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah.

Vždy treba vychádzať zo zásady „právo je umením dobrého a slušného“. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvoláva právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania.

Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv v aplikačnej praxi súdov sa používa aj pojem typová, štandardná, adhézna zmluva (rozsudok KS PO 18Co93/2011).

Okresný súd v Prešove rozsudkom pod sp. zn. 17C 112/2010 určil, že zmluvná podmienka uvedená v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 14.8.2008 č. Q. v bode 2.5 v znení „v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka, najmä ale nielen nezaplatenia splatnej ceny za poskytnuté služby, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 15.000,- Sk (497,91 EUR). Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude účastník povinný zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostáva do uplynutia doby viazanosti“ je ako neprijateľná neplatná.

Rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 18Co136/2010 a tento nadobudol právoplatnosť dňa 27.7.2011.

Rovnako z rozsudku Okresného súdu v Prešove pod sp. zn. 17C 23/2010 zo dňa 13.8.2010 vyplýva, že tento vo výroku uvedeného rozsudku určil, že zmluvná podmienka uvedená v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 10.4.2008 č. Q. bod bodom 2.5 a v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 13.2.2008 č. A36130017 bod 2.5 v znení: „v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 (najmä nielen nezaplatenia splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti), je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10.000,- Sk, je ako neprijateľná, neplatná.

Rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co137/2010 zo dňa 29.6.2011 a tento nadobudol právoplatnosť dňa 8.8.2011.

Uvedenými rozhodnutiami ako súd prvého stupňa, tak súd odvolací dospeli k záveru, že žalobca si zmluvnou pokutou zabezpečoval poskytnutie mobilných telefónov za akciovú cenu, pričom dojednaná zmluvná pokuta predstavuje neprimerané zvýhodnenie žalobcu na úkor žalovaného ako spotrebiteľa.

Za najzávažnejšiu skutočnosť považoval, že takto dojednané zmluvné pokuty zaväzovali žalovaného ako aj ostatných spotrebiteľov k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda aj v prípade, že si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované žalobcom, riadne platil ich úradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal spotrebiteľ povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške.

Takto dojednanú sankciu, ktorá má dopad na viacerých spotrebiteľov považoval súd za neprimeranú osobitne v spojení s časovým aspektom jej uloženia.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Ustanovenia o zmluvnej pokute v uvedenej zmluve súd považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd poukazuje hlavne na to, že zmluvná pokuta nijako nezohľadňuje kedy došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti, či na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci a výška zmluvnej pokuty sa nijako nemení.

Súd je ďalej toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. Žalobca ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinností na jeho strane. Rovnako je pri výške zmluvnej pokuty bez významu akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatil, pričom zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, nakoľko stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvné podmienky predmetnej zmluvy, na základe ktorých si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu sú významovo totožné so zmluvnými podmienkami, ktoré boli rozsudkami Okresného súdu v Prešove pod sp. zn. 17C 112/2010 a 17C 23/2010 právoplatne určené za neprijateľné a teda sú s poukazom na ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v plnom rozsahu zamietol.

O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobcovi súd náhradu trov konania nepriznal, keďže bol prevažne neúspešný v spore (neúspech v rozsahu 78%) a žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy konania v súvislosti s predmetnou právnou vecou nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.